

A NAGY SZOLNOKI KALEVALA

metszet
kiállítása

Megnyitó: 1998. november. 11.
(szerda) 15:00

A kiállítást megnyitja:

ESTERHÁZY PÉTER

író

A megnyitón a Kalevala 15.
énekét előadja:

Dévényi Dalma, Földi Mátyás,
Kabán Benedek, Kovács Júlia,
Nej Zsóka, Ónodi Szabó
Mátyás, Szabó Szilvia, Takács
Géza, Wágner Kata

A kiállítást szervezte és
rendezte:

Takács Géza

A metszetet a szolnoki Széchenyi körúti általános iskola diákjai készítették Szávai István rajztanár vezetésével, aki bevitte a Kalevalát a rajzórára.

"A metszet 1987 tavaszán készült, a harminc kilós dúc (linóleum tekercs) húsz kilóra fogyott a metszés során, körülbelül háromezerezerszer véstek bele a gyerekek a dúcba. Összesen 250 gyerek dolgozott a Kalevalán, és tornateremben, taposással készült a nyomat. A metszet hossza 27 méter."

Szávai István

A Nagy Szolnoki Álldogálás

Kevés fölöslegesebb dolog van, mint egy kiállítást megnyitni, az vagy megnyílik magától, vagy nyitogathatjuk napestig, minek. Ennél már csak az fölöslegesebb, ha egy kiállításmegnyitónak arról szól, hogy ő milyen fölösleges.

Mindebből úgy tűnhetik, mintha bajban volnék.

Pedig ami ezt a mai délutánt illeti, meg ama tárgyat, ott körben, a legkevésbé sem

vagyok, ott bajban. Kis túlzással - ezt majd még megírom pontosabban is - én akkor vagyok bajban, ha nincs mondat. Ha nincs mondat, nincs valóság, csak a baj.

Itt lehetne rögtön mondat, van is, *Szávai István*ról, ahogy a meghívóról olvashatjuk, "a szolnoki ember, aki bevitte a Kalevalát rajzórára". Dombra ment föl, hegyről jött le. Egy szenvedélyes tanár csodálatos élete, stb.

Lehetne beszélnem a gyerekekről, akik - hogy káprázzunk attól, amit nem értünk - legalább háromszázezerszer vések bele a dúcba. Ez a dúc, ögy a dúc, hogy harmincról lefogott húsz kilóra (?)...a galambókról meg nem is beszél senki. A gyerekek: ezt azonnal idézőjelbe kellett volna tenni, hisz ez a metszet 87 tavaszán készült, aki akkor volt 13-14 éves reményteli gyerek, mert minden gyerek reményteli, ma már 25-26 éves, kicsit már el is van hívva, van másfél gyereke, igaz, jól keres, de talán mégsem kellett volna férhez menni. Vagy nem ahhoz.

Én egyébként évek óta a Szolnoki metszőkör által készített lelapokon levelezek, vagy hár lapozok; azért is szeretem a lapjaikat, mert keveset lehet rájuk írni, *drága angyalom*, és már a lap alján vagyok, hála istennek, Különösen jó, ha németül kell írni, *sehr geegrte*, hopp és már nem is lehet folytatni. Napi kapcsolatban vagyok így velük, naponta megérintem így a munkájukat, így módon

ismerősek nekem ezek az ismeretlen (már nem is) gyerekek, akiknek köszönettel tartozom.

S lehetne mondat a Kalevaláról is - 1 könyv -, léha Lemminkejnen meg tölgyfa, nos, a tölgyfáról külön is beszélhetnénk, szilnűj kak dub, a tölgy a jó, a tölgyfa, dús, legelőjén fű kövér..., nahát és a százötven év! ennyi idő a Kalevala, micsoda mázli, megint egyszer fölfedezhetjük a finnugor halszagú gyökereinket. (Ahogy a költő mondja, de tényleg csak zárójelben: Régi dicsőségünk halkések az éji homályban...)

És az sem volna meglepő, ha egy kiállítás-megnyitó a kiállítás tárgyáról szólna. De nem.

Mert amire én most igazán gondolok, az azok a délutánok, amikor összejött az a sok szolnoki gyerek farigcsálni. Meg az az első felolvasás, amikor Szávai tanár úr, mint egy véletlenül, elkezdte a Kalevalát. És történik valami, valami váratlan, kiszámíthatatlan, amit lehet akár csodának is nevezni, de talán jobb valóságnak vagy valódiságnak. És ebből a délutánból kiindulva persze azonnal Szávai Istvárról lehet beszélni, a gyerekekről, idézőjellel, és anélkül, a Kalevaláról, és a műről, a metszetről.

Hogy mi a művészet, nehéz megmondani. Én legalábbis nem

Megyesi Viktória írása a Kalevaláról és a
kiállításról

tudom. De nem is érdekel. Mit érdekel engem... Maga...

Nem csodára kell várni,
elegendő a valóságra, a
valódiságra. Ha ránézünk erre a
munkára, erre a huszonhét
méterre, nem azon fogunk
studírozni, hogy ez mennyire jó,
mennyire kép, az, kép, mennyire
ügyesek a szerzők vagy sem,
hanem arra, és ez az igazi
művészi hatás, hogy ezen tárgy
kapcsán hány és hány ember
került valóságos helyzetbe; nem
klisébe, nem automatizmusba,
nem abba, ahogy illik, ahogy
előírják, ahogy szokás, ahogy
praktikus, ahogy megérni, ahogy
buli, ahogy hatékony - hanem
ahogy van.

Ha ránézünk erre a képre, arra
kell gondolnunk hogy valakik
valóságosan voltak, léteztek, azt
csinálták, hogsszabb-rövidebb
ideig, amit kell. És ezért kicsit
irigykedve és tisztelettel
gondolunk rájuk.

Ezért jó itt állni. A Nagy
Szolnoki Álldogálás.

Esterházy Péter